

Smart Nation ง่าย ๆ เริ่มได้จาก Start Small

เกษราพรรณ ฉัตรพัฒนศิริ
นักวิชาการภาษีชำนาญการ
กรมสรรพากร

แม้ว่าสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีขนาดเล็กที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าสิงคโปร์มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดและยังเป็นประเทศที่ประชากรมีคุณภาพชีวิตดีที่สุดในภูมิภาคนี้ การได้มีโอกาสเรียนรู้แนวทางการบริหารประเทศและการดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ ทำให้เข้าใจที่มาของความสำเร็จของสิงคโปร์และมองเห็นแนวทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคตมากยิ่งขึ้น

ส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานในภาคส่วนต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประเทศเดินไปสู่เป้าหมายความสำเร็จได้เร็วขึ้นนั้น เพราะสิงคโปร์มีทิศทางของประเทศที่ชัดเจน โดยทุก ๆ 5 ปี จะมีการวางแผนทางการพัฒนาประเทศในอีก 10 - 15 ปี ข้างหน้า เพื่อทันต่อความเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ว่ารัฐบาลกำลังเผชิญกับปัญหาอะไรเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม และมีการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้จากในอดีต สิงคโปร์มีแนวคิดในการพัฒนาพื้นที่ทำการเกษตรเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และได้ทดลองปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ แต่เมื่อวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานแล้วพบว่าต้นทุนการผลิตสูงเมื่อเทียบกับการนำเข้าผลผลิตทางการเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับพิจารณาแล้วว่าสิงคโปร์ไม่มีความเสี่ยงในการเข้าสู่ภาวะ

สงคราม รัฐบาลก็ยุติการพัฒนาด้านการเกษตรในประเทศและนำที่ดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านอื่น และมุ่งเน้นพัฒนาประเทศผ่านการค้าระหว่างประเทศที่สร้างรายได้ให้กับประเทศมากกว่า

ตั้งแต่ปี 2557 จวบจนปัจจุบัน สิงคโปร์มีเป้าหมายในการดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ ที่นำประเทศไปสู่การเป็น Smart Nation คือเป็นประเทศที่ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข และมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในด้านใดด้านหนึ่งเกิดขึ้นเพียงชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น หรือก่อให้เกิดปัญหาในด้านอื่น ๆ ตามมา

องค์ประกอบหลัก 3 ส่วนที่รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญ เพราะเชื่อว่าจะนำพาประเทศไปสู่ Smart Nation มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

Smart Government

- ดำเนินนโยบายรวดเร็ว ทันต่อการเปลี่ยนแปลง : โลกยุคโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นโยบายของรัฐจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

- Think Big Start Small : การดำเนินโครงการขนาดใหญ่ต้องใช้เวลา นานกว่าจะประสบความสำเร็จตามแผนงานที่วางไว้ ด้วยเหตุนี้ การเริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ เพื่อให้เห็นปัญหาก่อนแล้วค่อยวางแผนการดำเนินงานในขั้นตอนถัดไปจึง

เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้โครงการสำเร็จได้จริงในอนาคต จะเห็นได้จากสิงคโปร์ทดลองนำหุ่นยนต์มาส่งอาหารหรือส่งเอกสารในโรงพยาบาลรัฐบางแห่งก่อนที่จะนำมาใช้ในโรงพยาบาลรัฐทั่วประเทศ

- Smart Thinking:

นโยบายภาครัฐและมาตรการต่าง ๆ ถูกออกแบบมาให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินงานของประเทศ และมีความสอดคล้องกันระหว่างหน่วยงาน เชื่อมโยงการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กันให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในประเทศอย่างแท้จริง

มีการสื่อสารกับประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ และแอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการรับข้อมูลข่าวสาร และส่งเรื่องร้องเรียน

พัฒนาบริการสาธารณะของภาครัฐให้มีคุณภาพเพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่ง

รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศตั้งแต่ช่วงปี 1970 ในขณะนั้น สิงคโปร์ยังไม่มีเศรษฐกิจดีแฉกเช่นปัจจุบัน แต่รัฐบาลตัดสินใจลงทุนกว่า 5 พันล้านดอลลาร์สิงคโปร์ ในการสร้างรถไฟใต้ดิน เพราะเล็งเห็นความสำคัญของการลงทุนในบริการขนส่งสาธารณะอันจะมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ดึงดูดผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาทำงานในสิงคโปร์ อีกทั้งยังมีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำของประเทศ เพราะคนจนไม่มีรถยนต์ส่วนตัวและจำเป็นต้องใช้บริการขนส่งสาธารณะในการเดินทาง

ในช่วงแรกได้เปิดให้เอกชนร่วมลงทุนในบริการขนส่งสาธารณะ แต่เพื่อประโยชน์ของประชาชนในด้านค่าโดยสารที่เป็นธรรม ความปลอดภัยในการ

เดินทาง และคุณภาพการให้บริการ รัฐบาลจึงซื้อกิจการจากเอกชนมาดำเนินการเองทั้งหมด

ความช่วยเหลือของภาครัฐจะเป็นการสนับสนุนเงินช่วยเหลือเพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายในบางส่วน เช่น ลดค่าโดยสารบริการขนส่งสาธารณะให้แก่ผู้มีรายได้น้อย แทนที่การให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพราะรัฐบาลไม่ต้องการให้ประชาชนเคยชินกับการได้รับบริการสาธารณะโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าภาครัฐจะสนับสนุนการวิจัยในด้านใด จะสร้างนักวิจัยเพิ่มขึ้นจำนวนเท่าไรในแต่ละปี ซึ่งสิงคโปร์เลือกการวิจัยยา เพราะเล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมยาที่จะมีบทบาทมากขึ้นในโลกอนาคต เพราะทุกคนล้วนให้ความสำคัญกับสุขภาพ และหลายประเทศกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

Sharing Data: เปลี่ยนหน้าที่ภาครัฐจากการเก็บรักษาข้อมูล เป็นการเผยแพร่ข้อมูลที่รัฐจัดเก็บให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐได้ และเปิดโอกาสให้นักวิชาการและประชาชนทั่วไปที่สนใจสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อเสนอที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศได้

Smart Business

- แผนธุรกิจพร้อมปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

- มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินกิจการเพื่อให้ต้นทุนในการประกอบกิจการลดต่ำลง มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น และคุณภาพของสินค้าหรือบริการดีขึ้น

- ภาคเอกชนต้องมีความเชื่อมั่นในรัฐบาล และดำเนินนโยบายสอดคล้องกับการแนวทางของ

ภาครัฐ เช่น เมื่อรัฐบาลสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชนต่างก็เปิดคอร์สเรียนออนไลน์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่ใฝ่เรียนรู้

Smart People

- สร้างความสมดุลในการใช้ชีวิตทั้งด้านการทำงานและการพักผ่อน
- ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเอง

จากองค์ประกอบ 3 ข้อข้างต้น จะเห็นได้ว่า ภาครัฐมีบทบาทมากที่สุดในการนำพาประเทศไปสู่ Smart Nation เพราะ Smart Government สามารถสร้างหรือสนับสนุนให้เกิด Smart Business และ Smart People ในสังคมได้

จึงนำมาสู่ข้อเสนอการพัฒนาประเทศไปสู่ Smart Nation ด้วยการใช้กลไกภาครัฐเป็นตัวขับเคลื่อน โดยใช้หลักการ Think Big Start Small เช่นเดียวกับสิงคโปร์ โดยเริ่มจากการเผยแพร่ข้อมูลผลจัดเก็บภาษีและการใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐในส่วนต่าง ๆ ที่ไม่มีความอ่อนไหวต่อความมั่นคงของประเทศ ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในโครงการนั้น ๆ การเปิดเผยข้อมูลข้างต้นจะมีส่วนช่วยให้ประชาชนมีความเต็มใจในการเสียภาษีอย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น เพราะเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการที่รัฐใช้จ่ายเงินในโครงการต่าง ๆ สร้างความเชื่อมั่นในการบริหารงานของภาครัฐและพร้อมปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลต่อไป